

**Приватний вищий навчальний заклад  
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління  
Класичного приватного університету»**

**Соціальна робота з сім'ями**

(назва навчальної дисципліни)

**ПРОГРАМА**

**навчальної дисципліни**

підготовки \_\_\_\_\_ *молодшого спеціаліста* \_\_\_\_\_

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму \_\_\_\_\_ **5.13010101 «Соціальна робота»**

(шифр і назва напряму)

спеціальності \_\_\_\_\_ Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

**(Шифр за ОПП ППП 10)**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:  
**Приватний вищий навчальний заклад**  
**«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління**  
**Класичного приватного університету»**

(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: старший викладач циклової комісії з соціальної роботи  
Тернавська Т.А., к.пед.н.

Обговорено та рекомендовано до видання Президією науково-методичної комісії  
ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління  
Класичного приватного університету»

Протокол від 24 12 2015 року № 4

24 12 2015 року Голова  Г. Ю. Шаркова

## ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “\_\_\_\_\_ Соціальна робота з сім'ями складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки \_\_\_\_\_ молодший спеціаліст \_\_\_\_\_ напряму (назва освітньо-кваліфікаційного рівня) (спеціальності) “\_\_\_\_\_ Соціальна робота \_\_\_\_\_”.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є \_\_\_\_\_ соціальна робота із сім'ями як специфічного соціального явища.

---

**Міждисциплінарні зв'язки:** \_\_\_\_\_ соціологія, право, педагогіка, психологія \_\_\_\_\_

---

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

*Модуль 1. Соціальна робота із сім'ями*

### **1. Мета та завдання навчальної дисципліни**

1.1. **Мета** дисципліни «Соціальна робота із сім'ями» сформувані систему знань про сім'ю, типи і функції сім'ї, проблеми у сучасній сім'ї та шляхи розв'язання цих проблем.

1.2. **Завдання:** засвоїти основні теоретичні положення і основоположні принципи соціальної роботи із сім'ями; вивчити особливості основних форм, методів і напрямів соціальної роботи із сім'ями, що цього потребують.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

**знати :**

- визначення поняття «сім'я», її форми, типи, структуру та функції;
- сутність, особливості і основні напрями роботи із сім'ями;
- моделі соціальної роботи з різними типами сімей.

**вміти :**

- засвоювати необхідні форми і методи соціальної роботи для допомоги сім'ям, що цього потребують;
- організовувати соціально-профілактичну, діагностичну, реабілітаційну та інші види роботи з молодими сім'ями, з неповними сім'ями, з сім'ями яких є діти з девіантною поведінкою тощо.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **54** години/ 1,5 кредитів ECTS.

### **2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни**

#### **Тема 1. Сім'я як соціальний феномен.**

Історія розвитку сім'ї. Проблеми і перспективи розвитку сім'ї в Україні. Закон України про соціальну роботу з сім'ями дітьми та молоддю. Загальні положення. Здійснення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю. Відповідальність за порушення законодавства у сфері соціальної роботи із сією, дітьми та молоддю. Міжнародне співробітництво у сфері соціальної роботи із сім'єю, дітьми та молоддю.

#### **Тема 2. Основні напрямки соціальної роботи із сім'ями.**

Форми та методи соціальної допомоги молодій сім'ї. Класифікація сімейних конфліктів. Характеристика та функції сім'ї. Шляхи та умови подолання сімейних конфліктів.

#### **Тема 3. Соціальна робота з багатодітними та прийомними сім'ями.**

Багатодітна сім'я як об'єкт соціальної роботи. Типологія багатодітних сімей. Соціально-економічні проблеми багатодітних сімей. Зміст соціальної роботи з багатодітними сім'ями. Форми і методи роботи із молодими сім'ями. Соціальний супровід прийомних сімей.

#### **Тема 4. Соціально-педагогічна робота із сім'ями з девіантними дітьми.**

Норма і відхилення від норми у соціальній педагогіці. Соціально-педагогічна робота з девіантними дітьми: дітьми адиктивної поведінки, суїцидальної поведінки, антисоціальними дітьми, з інвалідами та особами з обмеженими можливостями; дітьми сиротами та безхатченками, жертвами насильства, проституцією.

#### **Тема 5. Соціальна робота з неповною сім'єю.**

Напрямок та зміст соціально-педагогічної роботи з неповною сім'єю. Робота шкільного соціального працівника з неповною сім'єю.

#### **Тема 6. Особливості роботи соціального працівника з сім'ями групи ризику в мікрорайоні.**

Причини потрапляння сімей у групи ризику. Технологія роботи соціального працівника з сім'ями групи ризику в мікрорайоні. Варіант механізму роботи з сім'ями групи ризику.

#### **Тема 7. Соціально-педагогічна робота з неблагополучними сім'ями**

Методики роботи соціального педагога з неблагополучними сім'ями. Освітня та посередницька соціально-педагогічна допомога. Форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю

#### **Тема 8. Соціально-педагогічна робота з групами, підлітковими та молодіжними об'єднаннями.**

Проблеми підлітків та молоді. Групи як об'єкт соціально-педагогічної діяльності. Методика соціально-педагогічної роботи з групами, підлітковими та молодіжними об'єднаннями.

### **3. Рекомендована література**

#### **Основна**

1. Антонов Л.И. Социология семьи / Л.И. Антонов, В.М. Медков. – М., 1994. –304 с.
2. Загальне положення про центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді : затверджено постановою КМУ від 27 серпня 2004 р. № 1126. // Урядовий кур'єр. - 10 вересня 2004 р. - № 170.
3. Загальнодержавна програма підтримки дітей та молоді на 2004-2008 рр. : затверджено Законом України від 18 листопада 2003 року № 1281-IV. // Урядовий кур'єр. - 17 грудня 2003 рок. - № 238.
4. Капська А.Й. Соціальна робота / А.Й. Капська. – К., 2005. – 327 с.
5. Социальная работа: теория и практика: [учеб. пособие] / [ответ. ред. Е.И. Холостова, А.С. Сорвина]. - М., 2002. – 427 с.
6. Гончаров В. Соціальна робота з неблагополучними родинками: практичний аспект / В.Гончаров // Соціальний захист. - 2005. - № 6. – С. 16-18.
7. Технологии социальной работы: учебник / [под общ. ред. проф. Е.И. Холостовой]. - М, 2002. – 400 с.
8. Типове положення про центр соціально-психологічної допомоги: затверджено постановою КМУ від 12 травня 2004 року № 608 // Урядовий кур'єр. - 2 червня 2004 року.

9. Шахрай В.М. Технології соціальної роботи / В.М. Шахрай. - К., 2006. - 464 с.

#### Додаткова

1. Андрущенко В.П., Соціальна робота: менеджмент соціальної роботи / В.П. Андрущенко, І. І. Мигович, В.П. Бех, М.І. Михальченко. – К.: ДЦССМ, 2003. – Кн.7. – 135 с.

2. Ващук Ф.Г. Шкільна психологічна служба / Ващук Ф.Г., Козубовська І.В., Сагарда В.В. // Школа. – 2001. - №5. - С. 19-24.

3. Головатий М.Ф. Управлінські аспекти соціальної роботи: [курс лекцій] / Головатий М.Ф., Лукашевич М.П., Дмитренко Г.А. – К.: МАУП, 2002. – 376 с.

4. Зобенько Н.А. Робота психологічної служби з неблагополучними сім'ями / Н.А. Зобенько // Наук.Вісник УжДУ. Серія Педагогіка і соціальна робота. – К., 1998. - С.102-105.

5. Зайнятість молоді з функціональними обмеженнями / [ред. М.М. Ілляш]. – К., 2003. – 139 с.

6. Калюжна І. Сімейні стратегії подолання кризи при вихованні дитини з інтелектуальною недостатністю / І. Калюжна // Соціальна політика і соціальна робота. - 2005. - № 3. – С. 125-137.

7. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІД / [добірка статей] // Соціальна політика і соціальна робота. - 2005. - № 2. – С.5-144

8. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей і молоді з функціональними обмеженнями : затверджено постановою КМУ від 8 вересня 2005 року № 877 // Урядовий кур'єр. - 28 вересня 2005 року.

9. Тубавіна І.Я. Соціальна робота з сім'єю за новим сімейним кодексом / І.Я. Тубавіна // Соціальний захист. - 2004. - №3. – С.39 – 40.

10. Фирсов М.В. Теория социальной работы: учеб. пособ. [для студ. высш. учебн. завед.] / М.В. Фирсов, Е.Г. Студенова. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 432 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання \_\_\_\_\_ залік \_\_\_\_\_

5. Засоби діагностики успішності навчання

#### Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			екзамен	залік
90–100	A	відмінно	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	добре	
75–81	C			
67–74	D	задовільно	задовільно	
60–66	E			
менш 60	F	незадовільно	незадовільно	незараховано